

Список бібліографічних посилань

1. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар (пояснення, тлумачення, рекомендації з використанням позицій вищих судових інстанцій, Міністерства юстиції, науковців, фахівців). Т. 4: Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ФО-П Колісник А. А., 2010. 768 с. (Сер.: Коментарі та аналітика).
2. Ольховик Л. А. Особисті немайнові права дитини за цивільним законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Харків, 2006. 21 с.
3. Харитонов Є. О. Сім'я як концепт сімейного законодавства. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 58. С. 293–301.
4. Ромовська З. В. Сімейний кодекс України: науково-практичний коментар. 3-тє вид., перероб. і допов. Київ: Правова єдність, 2009. 432 с.
5. Малюга Л. В. Особисті немайнові права фізичних осіб в цивільному праві: теоретичні основи та проблеми правового забезпечення: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2004. 202 с.
6. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України: в 4 т. / А. Г. Ярема, В. Я. Карабань, В. В. Кривенко, В. Г. Ротань. Т. 1. Київ: А.С.К.; Севастополь: Ін-т юрид. дослідж., 2004. 928 с.

Одержано 01.11.2019

УДК 336.22

Дар'я Григорівна КРИГІНА,

кандидат юридичних наук,

викладач кафедри правового забезпечення господарської діяльності факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ГАРАНТІЙНО-ЗАБЕЗПЕЧУВАЛЬНОГО МЕХАНІЗМУ ВСТАНОВЛЕННЯ МІСЦЕВИХ МАЙНОВИХ ПОДАТКІВ

В умовах процесу децентралізації набувають особливої актуальності проблеми, що пов'язані з забезпеченням фінансового підґрунтя функціонування територіальних громад та виконання покладених на них завдань. У приписах ст. 142 Конституції України вказано, що матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є в тому числі й доходи місцевих бюджетів [1]. Окрему частку відповідних доходів становлять надходження від сплати місцевих податків та зборів. Одним із основних елементів формування фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування не тільки України, а й зарубіжних держав є місцеві майнові податки. Відповідно до приписів чинного податкового законодавства в Україні визначається декілька місцевих майнових податків, найвагоміше значення серед яких має податок на майно, який має свою специфіку.

Податок на майно, насамперед, необхідно розглядати як інтегративно-узагальнююче поняття для характеристики місцевих майнових податків. Такий підхід зумовлений приписами Податкового кодексу України, зокрема п. 10.2. та п. 10.3. ст. 10 Податкового кодексу України та безпосередньо з приписів ст. 265 Податкового кодексу України («Склад податку на майно») випливає, що структурно поняття «податок на майно» включає в себе: транспортний податок, плату за землю, податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. При цьому слід звернути увагу на те, що не всі з таких податків є обов'язковими до встановлення. Відповідно до приписів п. 10.2 ст. 10 Податкового кодексу України місцеві ради обов'язково встановлюють: а) транспортний податок; б) плату за землю [2].

Незважаючи на те, що такі податки є обов'язковими до встановлення, місцеві ради через процедурну непослідовність можуть не прийняти рішення про їх встановлення на відповідній території. Проте, це не буде означати, що на платників податків відповідної територіальної громади не покладається обов'язок сплати місцевих загальнообов'язкових платежів податкового характеру. Законодавець передбачив такий випадок та створив гарантійно-забезпечувальний механізм реалізації вимог чинного податкового законодавства, який отримав своє нормативне закріплення.

Відповідно до підп. 12.3.5 п. 12.3 ст. 12 Податкового кодексу у разі, якщо органами місцевого самоврядування не було прийнято рішення про встановлення обов'язкових місцевих податків і зборів, то такі податки до прийняття рішення справляються із застосуванням їх мінімальних ставок, а плата за землю справляється із застосуванням ставок, які діяли до 31 грудня року, що передусь бюджетному періоду, в якому планується застосування плати за землю [3]. Таке положення дозволяє забезпечити стабільність надходжень до місцевих бюджетів через зниження ризиків можливих зловживань з боку платників податків та нівелювання проявів нігілізму з боку депутатів місцевих рад.

Як наголошує Г. Б. Поляк, податок на нерухоме майно в більшості держав відноситься до місцевих податків [4]. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, в Україні є необов'язковим платежем податкового характеру. Під його «необов'язковістю» ми розуміємо те, що такий податок встановлюється на підставі колективного розсуду місцевої ради, тобто чинне законодавство не зобов'язує місцеві ради запроваджувати такий місцевий майновий податок на відповідній території. Однак, якщо місцевою радою прийнято рішення щодо його встановлення, то він стає обов'язковим до сплати зобов'язаними учасниками податкових відносин [5]. У свою чергу це зумовлює диспозитивний характер механізму запровадження податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, проте після встановлення такого податку не виключається ознака імперативності процесу акумуляції надходжень від його сплати.

Отже, незважаючи на обов'язковість або необов'язковість запровадження місцевих майнових податків, вони є важливими для належного функціонування муніципальних утворень. Оскільки, місцеві платежі податкового характеру виконують вкрай необхідну функцію – поповнення доходної частини місцевих бюджетів, законодавцем передбачені відповідні гарантійні механізми забезпечення їх встановлення місцевими радами.

Список бібліографічних посилань

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254к/96-вр> (дата звернення: 17.10.2019).
2. Кригіна Д. Г. До питання про особливості правового регулювання місцевих майнових податків // Сучасні проблеми правової системи та державотворення в Україні : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24–25 берез. 2017 р.). Запоріжжя : Запор. міськ. ГО «Істина», 2017. С. 70–73.
3. Податковий кодекс України : закон України від 02.12.2010 № 2755-VI : в ред. від 01.01.2018 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 17.10.2019).
4. Кригіна Д. Г. Характеристика місцевих майнових податків: правові аспекти // Юридичні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 12–13 трав. 2017 р.) Київ : Центр прав. наук. дослідж., 2017. С. 77–79.
5. Поляк Г. Б. Налоги и налогообложение : учеб. и практикум. 2-е изд. М., 2016. С. 167.

Одержано 26.10.2019

УДК 343.35(430+410+44)

Ольга Володимирівна КРИШЕВИЧ,

кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КОРУПЦІЙНІ ЗЛОЧИНИ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ НІМЕЧЧИНИ, ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ТА ФРАНЦІЇ

Основними засадами боротьби з корупцією в Федеративній Республіці **Німеччина** покладено завдання знищення матеріальної, насамперед фінансової бази злочинних угруповань, яке досягається двома шляхами: конфіскаційним (конфіскація майна) і створенням належної правової бази для унеможливлення «відмивання» «брудних» грошей. Особливо слід виділити обов'язок банківських установ надавати правоохоронним органам інформацію про операції з грошима у розмірі понад 20 тис. німецьких марок за умов, що ця інформація буде використана винятково для розслідування. Законом закріплено правило: якщо громадянин робить внесок у банк у розмірі понад 50 тис. німецьких марок, він зобов'язаний пред'явити посвідчення особи. Поняття «корупційний злочин» у законодавстві Німеччини відсутнє незважаючи на значну кількість нормативних актів у сфері запобігання та боротьби з корупцією як на федеральному рівні (наприклад, у Кримінальному кодексі ФРН, Законі від 13.08.1997 року «Про боротьбу з корупцією», Законі від 9.09.1997 року «Про обмеження діяльності службовців за сумісництвом», Директиві Федерального уряду ФРН від 30.07.2004 року «Про запобігання корупції у федеральній адміністрації»), так і на рівні окремих регіонів (наприклад, Закону землі Північний Рейн-Вестфалія від 16.12.2004 року «Про боротьбу з корупцією», Директиви землі Баварія від 13.03.2004 року «Про запобігання та припинення корупції у сфері державного управління», Загального припису від 30.08.2001 року «Про заходи з боротьби з корупцією (особливо про заходи щодо запобігання корупції) Гамбурга», Директиви від 8.10.2002 року «Про боротьбу з корупцією у сфері державного управління Тюрингії» тощо). У законодавстві України міститься не лише визначення понять «корупція», а й «корупційне правопорушення», перелік злочинів, які є корупційними, що дає можливість узагальнити нормативну сутність поняття «корупційний злочин». Зокрема, у Законі ФРН від 13.08.1997 року «Про боротьбу з корупцією» передбачено переважно положення про внесення змін до законодавчих актів, він не містить визначення корупції чи хабарництва. Незважаючи на відсутність законодавчого закріплення поняття корупції, правоохоронні органи Німеччини у своїй діяльності користуються робочим визначенням поняття «корупція», наданим спеціально створеною групою фахівців Міністерства внутрішніх справ і Міністерства юстиції. На їхню думку, корупцію необхідно розуміти як дії, під час вчинення яких службовці використовують своє службове становище, щоб збагатитися матеріальним чи нематеріальним шляхом або збагатити третіх осіб, але на відміну від Німеччини законодавство України містить нормативне визначення корупції. Так, згідно з абзацом шостим ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» корупцією є використання особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у ч. 1 ст. 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей. А поняття, яке використовується у німецькому законодавстві, – загальним, на практиці в Німеччині, наприклад, досить важко визначити межу між приемним жестом та хабарництвом, а корупція складається з конкретних корупційних діянь, правопорушень, за які законом передбачено відповідальність. В Україні на нормативному рівні введено поняття «корупційне